

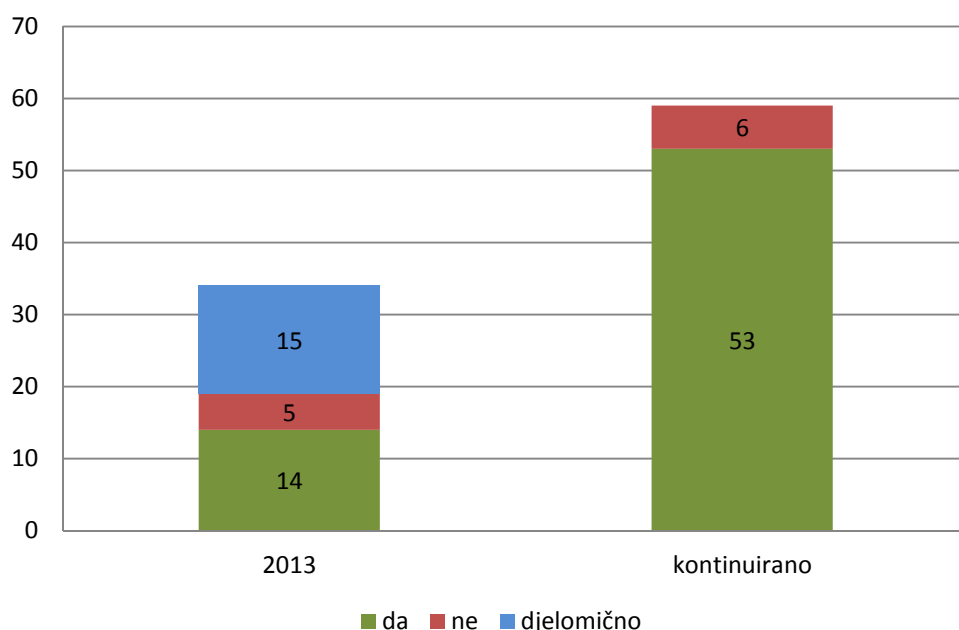
Strateški plan razvoja javnog zdravstva; 2013-2015
(izvještaj o provedenim aktivnostima u 2013. godini)

Tamara Poljičanin, Ivana Pavić Šimetin, Tomislav Benjak, Krunoslav Capak, Marijan Erceg, Blaženka Hunjak, Ana Ivičević Uhernik, Sandra Mihel, Ivan Pristaš

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Strateški plan razvoja javnog zdravstva, 2013.-2015. donesen je 89. sjednici Vlade RH, 9. svibnja 2013. godine. Tijekom 2013. godine planirana je provedba 93 aktivnosti od kojih je 34 trebalo biti dovršeno u 2013. dok se preostalih 59 aktivnosti provedbeno odnosi na razdoblja 2013. i 2014. odnosno 2013.-2015. godine. Obzirom na nešto kasnije donošenje Strateškog plana u svibnju i preostalih 7 mjeseci za provedbu planiranih godišnjih aktivnosti realizacija od 85.29% provedenih aktivnosti u 2013. i započinjanje 89.83% kontinuiranih aktivnosti i više je nego zadovoljavajuća. Broj aktivnosti prema stupnju provedbe i vrsti aktivnosti obzirom na planirani period provedbe sažeto je prikazan na slici u nastavku. Od planiranih aktivnosti svega 14.71% jednogodišnjih i 10.71% kontinuiranih aktivnosti u potpunosti nije provedeno.

Izvršenje planiranih aktivnosti, 2013.

Od aktivnosti čija je provedba planirana za 2013. godinu nisu provedene sljedeće aktivnosti:

- 2.4. Uspostava sustava upravljanja preventivnim aktivnostima (4/5),
- 5.3. Razvoj sustava procjena utjecaja na zdravlje („health impact assessment“, HIA) (1/5),

dok za one sa dvogodišnjim ili trogodišnjim planom provedbe nisu provedene:

1.3. Provođenje istraživanja o zdravlju nacije, c1) Istraživanje stanja uhranjenosti učenika u osnovnim školama u RH; kontinuirano, 2013.- 2015. (1/6),

2.4. Uspostava sustava upravljanja preventivnim aktivnostima, Registriranje preventivnih aktivnosti na nacionalnoj i na lokalnoj razini; 2013.-2015. (1/6),

5.3. Razvoj sustava procjena utjecaja na zdravlje („health impact assessment“, HIA), Osiguravanje zakonskih pretpostavki za HIA; 2014. (3/6),

7. Razvoj zdravstvene komponente sustava za rano uzbunjivanje i djelovanje na prijetnje zdravlju (EWRS), Razvoj protokola brzog odgovora na prijetnje zdravlju koji su interoperabilni s onima u drugim zemljama članicama Europe (1/6).

Najveći zastoj u provedbi aktivnosti uočava se u području uspostave sustava upravljanja preventivnim aktivnostima i razvoja sustava procjena utjecaja na zdravlje („health impact assessment“, HIA) na koje otpada 9 od ukupno 11 aktivnosti koje nisu započete/ provedene tijekom 2013. U predstojećem periodu veća pažnja i dostatno osiguravanje resursa morati će biti posvećena navedenim aktivnostima.

Detaljan opis aktivnosti provedenih u sklopu strateškog plana razvoja javnog zdravstva, 2013.-2015. u razdoblju 9.5.2013.- 31.12.2013.

Razrada prioriternih aktivnosti u razdoblju 2013. - 2015.

1. Promicanje zdravlja

1.1. Uspostava, razvoj i koordiniranje funkcionalne mreže profesionalaca u promicanju zdravlja (cilj do 2015. – uspostava funkcionalne mreže uz nacionalnu pokrivenost)

Aktivnosti:

- Uspostava Službe za promicanje zdravlja pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (HZJZ); 2013. - uspostavljeno

- Situacijska analiza – pomoću anketnog upitnika prikupljanje dostupnih podataka o broju osoba i njihovih poslova s područja promicanja zdravlja iz sustava javnog zdravstva i drugih segmenata zdravstva, vladinog i nevladinog te privatnog

Služba za promicanje zdravlja HZJZ pripremila je anketni upitnik koji će biti odaslan u županijske zavode za javno zdravstvo tijekom siječnja i veljače 2014. kako bi se prikupili podaci o osobama i poslovima na području promicanja zdravlja tijekom 2013. Anketni upitnici će tijekom siječnja biti odaslani i putem Koalicije udruga u zdravstvu kako bi se osigurali podaci i iz drugih segmenata zdravstva te vladinog i nevladinog sektora.

- Povezivanje s međunarodnim institucijama u području promicanja zdravlja: Međunarodno udruženje za promicanje zdravlja i edukaciju (IUHPE), Odbor za promicanje zdravlja Svjetske zdravstvene organizacije (SZO), Europska mreža promicanja zdravlja (ENPHA); 2013.

Voditeljica Službe sudjelovala je na 8th Global Conference on Health Promotion, Helsinki.

U sklopu međunarodne suradnje Služba za promicanje zdravlja HZJZ surađuje na provedbi/pripremi projekata financiranih od Europske komisije (EK):

- *Joint Action on Improving Quality in HIV Prevention*
- *Joint Action on Reducing Alcohol Related Harm*
- *HEPCOM - promicanje zdrave prehrane i tjelesne aktivnosti*

Služba također sudjeluje s nizozemskim CBO na provedbi projekata vezanih uz europsku mrežu škola koje promiču zdravlje Schools for Health in Europe (SHE): pilotiranje i revizija SHE online priručnika za postajanje školom koja promiče zdravlje i pilotiranje komunikacijskog alata za potporu prevencije gastrointestinalnih infekcija u školama.

1.2. Razrada sustava financiranja za programe i aktivnosti promicanja zdravlja

Aktivnosti:

- Razrada sustava financiranja programa i aktivnosti promicanja zdravlja iz državnog i županijskog proračuna te privatnog sektora (sponzori/donori); 2013.-2015., kontinuirano

Tijekom 2013. godine započete su aktivnosti vezane uz osnivanja zaklade ili fundacije za promicanje zdravlja od strane HZJZ kao bi se omogućilo prikupljanje novčanih sredstava iz različitih izvora (iz proračuna, preko projekata, od strane privatnih tvrtki i sl.) a u svrhu promicanja zdravlja. Prijedlog organizacije dostavljen je Ministarstvu zdravlja (MZ) na očitovanje i usklađivanje.

- Priprema i provedba potrebnih legislativnih promjena; 2013.-2015., kontinuirano

Vežano uz osnivanja zaklade ili fundacije za promicanje zdravlja proučeni su relevantni zakoni, dobiveno pravno mišljenje.

- Uspostava Fundacije/Zaklade za promicanje zdravlja i operativne jedinice Fundacije/Zaklade (EU fondovi, donacije); 2013.-2015., kontinuirano

Zatraženo je i dobiveno pravno mišljenje o mogućnosti osnivanja zaklade ili fundacije, te su sukladno zakonskim propisima razrađene potrebne aktivnosti za osnivanje istih.

1.3. Provođenje istraživanja o zdravlju nacije

a. Provođenje Europske zdravstvene ankete 2014. u Republici Hrvatskoj u okviru drugog kruga provođenja u zemljama članicama Europske unije uz redovito provođenje u petogodišnjim razdobljima u skladu s planom EUROSTAT-a

Aktivnosti, rokovi i izvršitelji:

- Priprema plana za provedbu Europske zdravstvene ankete u Hrvatskoj u 2014.godini u skladu s EUROSTAT-ovim preporukama i rokovima, uz planiranje financijskih sredstava iz proračuna; 2013.

Temeljem izrađenog i odobrenog plana provedbe i financijskog plana Europske zdravstvene ankete započelo se s pripremnim aktivnostima. Osnovana je Koordinacijska radna skupina za provođenje ankete u Hrvatskoj u kojoj sudjeluju predstavnici MZ (Valerija Stamenić), Državnog zavoda za statistiku (Žaklina Čizmović, Snježana Čutalo, Mario Gavrić) i HZJZ (Sanja Musić Milanović, Tomislav Benjak, Vlasta Dečković-Vukres, Sandra Mihel i Ana Ivičević Uhernik). Održana su dva sastanka Koordinacijske radne skupine na kojima se prate provedene i planiraju buduće aktivnosti. Kako bi se osigurala terenska provedba ankete, u provedbu su uključeni i županijski zavodi za javno zdravstvo iz kojih su imenovani koordinatori i kontrolori. Upitnik je preveden, stručno recenziran, grafički pripremljen za tisak te tiskan u količini od 7600 primjeraka. U tijeku je prevođenje uputa za anketare te izrada reprezentativnog uzorka na temelju Popisa stanovništva 2011. Izradu uzorka provodi Državni zavod za statistiku.

b. Provođenje istraživanja o ponašanju u vezi sa zdravljem u djece školske dobi (HealthBehaviour in School-aged Children, HBSC)

- Priprema plana za provedbu istraživanja u skladu s planom za HBSC 2014., uz planiranje financijskih sredstava iz proračuna; 2013.

Osigurana je suglasnost MZOS-a za provedbu istraživanja, pripremljen je anketni upitnik na hrvatskom jeziku, izrađen i dostavljen u međunarodni istraživački centar plan provedbe istraživanja.

- Priprema i provedba istraživanja u skladu s planom za HBSC 2014. u Hrvatskoj; 2013.-2014.

Sredstva za edukaciju o prevenciji debljine MZ je prenamijenio za provedbu HBSC istraživanja (time je osigurano dio sredstava odnosno oko 40000,00; nedostaje oko 80000,00 kn)

c. Istraživanje stanja uhranjenosti i prehrambenih navika učenika u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj; kontinuirano, 2013.-2015.

U okviru projekta "Shema školskog voća" u tijeku su aktivnosti oko pripreme istraživanja o učestalosti potrošnje voća i povrća za učenike četvrtih razreda osnovne škole. Druge aktivnosti nisu započete u 2013. zbog nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa te se odgađaju za naredni period.

1.4. Prevencija bihevioralnih i intermedijarnih zdravstvenih rizika sukladno Europskoj strategiji prevencije kroničnih nezaraznih bolesti

a. Promicanje pravilne prehrane

Aktivnosti:

- Uvođenje i praćenje implementacije nacionalnih prehrambenih smjernica, standarda i normativa za prehranu u osnovnim školama; kontinuirano 2013.-2015.

Implementacija nacionalnih prehrambenih smjernica započela je školske godine 2013./2014.

- Edukacija djelatnika dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola o pravilnoj prehrani; 2013.-2014.

Provedena je distribucija publikacije Prehrambene smjernice za 5.- 8. razred osnovne škole a brošura Živjeti zdravo pripremljena je za nastavnike u školama kako bi im se osigurala pomoć u svakodnevnom radu te predočile najvažnije zdravstvene činjenice povezane s pravilnom prehranom i redovitom tjelesnom aktivnošću djece i mladih.

- Informiranje i edukacija javnosti o važnosti pravilne prehrane putem medija i izrađenih edukacijskih materijala; kontinuirano 2013.-2015.

Kontinuirano se provodi objava edukativnih članaka u tiskovinama, web stranici HZJZ. Izrađen je letak o tjelesnoj masi koji je u okviru aplikacija za liječnike obiteljske medicine u

elektronskom obliku dostupan svim liječnicima obiteljske medicine za daljnje provođenje edukacije i distribuciju pacijentima. Djelatnici HZJZ-a sudjelovali su na više kongresa i simpozija vezano uz pravilnu prehranu i prevenciju debljine.

- Kontinuirano promicanje dojenja; 2013.-2015.

Objavljeni su edukativni članci na web stranici Zavoda te objavljen edukativno-nagradni kviz "Dojenje – najbolji početak".

- Izrada prehrambenih smjernica za organiziranu prehranu radno-aktivne populacije; 2013.

U suradnji s HZZZSR započelo se s izradom prehrambenih smjernica za organiziranu prehranu radno-aktivne populacije, održana su 2 sastanka radne skupine.

- Izrada smjernica za oglašavanje zdrave hrane i pića; 2013.

Izrađena je situacijska analiza oglašavanja (zakonodavnog okvira i analiza marketinškog okoliša) prehrambenih proizvoda usmjerenog djeci u RH te prijedlog smjernica za odgovorno oglašavanje hrane i bezalkoholnih pića usmjerenih prema djeci. Radni materijali pripremljeni su za intersektorsko Prijedlog za osnivanje Povjerenstva za reguliranje oglašavanja hrane i napitaka, s ciljem razvijanja nacionalne politike i uspostave sustava praćenja i evaluacije implementacije upućeno je MZ.

- Poticanje uvođenja posebnih oznaka za namirnice koje imaju sastav preporučljiv za pravilnu prehranu i označavanja hranjive vrijednosti; kontinuirano 2013.-2015.

Izrađeni su kriteriji za horizontalno i vertikalno profiliranje namirnica, Postupnik za dodjelu znaka „Preporučuje HZJZ“, tekst ugovora o upotrebi znaka „Preporučuje HZJZ“. Pri HZJZ osnovano je Povjerenstvo za dodjelu znaka. Projekt je predstavljen najvećim hrvatskim prehrambenim tvrtkama, ministarstvima te Hrvatskoj gospodarskoj komori. Tri vodeće hrvatske tvrtke dale su načelnu suglasnost za sudjelovanje u projektu. U tijeku je konačni odabir proizvoda koje će zainteresirane tvrtke prijaviti za postupak dodjele znaka „Preporučuje HZJZ“. Pripremljen je prošireni popis tvrtki kojima će se ponuditi suradnja i sudjelovanje u projektu.

b. Promicanje tjelesne aktivnosti

Aktivnosti:

- Izrada smjernica o tjelesnoj aktivnosti za djecu i mlade; 2013.

U okviru publikacije „Prehrambene smjernice za 5.- 8. razreda osnovne škole“ izrađene su i distribuirane smjernice za tjelesnu aktivnost djece.

- Intersektorska suradnja s organima lokalne samouprave i poticanje zajednice na uključivanje u aktivnosti promicanja tjelesne aktivnosti; kontinuirano 2013.-2015.

Tijom 2013. započela je suradnja HZJZ sa Kineziološkim fakultetom u Zagrebu kroz djelatnosti Službe za promicanje zdravlja u programu promicanja zdravlja i tjelesne aktivnosti: zajedničko sudjelovanje u akcijama koje za cilj imaju manifestaciju programa promicanja zdravlja i tjelesne aktivnosti, kao što su seminari, konferencije, skupovi, okrugli stolovi i sl., zajedničko sudjelovanje u akcijama javne promocije zdravlja i tjelesne aktivnosti, zajedničko sudjelovanje u edukacijama potencijalnih korisnika na razini šire populacije.

- Osiguravanje implementacije nacionalnih i lokalnih programa, kao i edukacije edukatora, predstavnika različitih sektora (škole, vrtići, gerijatrijske ustanove, druge institucije) za provođenje ciljanih programa promicanja tjelesne aktivnosti; 2013.-2015.

Pilot-projekt „Poligonsko vježbanje“ proveden je tijekom školske godine 2012./2013. u deset osnovnih škola u Središnjoj i Istočnoj Hrvatskoj. Provedena je i evaluacija pilot projekta te izrađeno stručno izvješće u suradnji s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Pripremljen je edukacijski materijal (plakat i video materijal) „Svakodnevno vježbanje“ namijenjen učiteljima razredne nastave i školskoj djeci u dobi 7-10 godina. Isti je distribuiran u sve osnovne škole na području RH.

c. Prevencija i suzbijanje pušenja

Aktivnosti:

- Izrada Akcijskog plana za jačanje nadzora nad duhanom; 2013.

Akcijski plan donesen je u siječnju 2013. godine. Djelatnici Službe za promicanje zdravlja HZJZ aktivno su sudjelovali u radu Nacionalnog povjerenstva za borbu protiv pušenja i radu na novoj duhanskoj direktivi EK te dostavljali stručna mišljenja o novim prijedlozima na području ograničavanja uporabe duhanskih proizvoda.

- Informiranje, educiranje i podizanje svijesti cjelokupne populacije o štetnosti pušenja te poticanje na prestanak pušenja; 2013.- 2015.

Djelatnici Službe za promicanje zdravlja HZJZ pripremili su on-line verziju promotivnog letka za potrebe preventivnih aktivnosti liječnika obiteljske medicine na temu pušenja, članak o pušenju na www.zdravlje.hr, promotivni materijal-„Pingvin“ Postani nepušač te gostovali u radijskim i televizijskim emisijama na temu štetnosti pušenja. Izrađen je on-line kviza znanja za web stranicu HZJZ.

- Educiranje o štetnosti uporabe duhanskih proizvoda za zdravlje među svim uzrastima djece i mladeži; 2013.-2015.

Održana je radionice za djecu na Vitafest 2013-sajmu zdravlja, izrađen kviz za djecu u sklopu promotivnih aktivnosti projekta Zdrav za 5. Dostavljeno je mišljenje o štetnosti pasivnog pušenja za djecu i mlade za Ured pravobraniteljice za djecu. Izrada idejnog prijedloga preventivnog programa na temu pušenje u školskom okruženju je u tijeku.

- Osiguranje stručne i druge pomoći svim osobama koje žele prestati pušiti uz edukaciju zdravstvenih djelatnika - sekundarnih edukatora; 2013.-2015.

Održan je dvodnevni tečaj trajne edukacije Postani nepušač (20 izlaganja) za stručnjake timova za mentalno zdravlje i prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti mreže županijskih zavoda za javno zdravstvo, stručno predavanje u HLZ-u na temu pušenje te edukacija kratke motivacijske intervencije MOVE za stručnjake iz područja zdravstva, socijalne skrbi i nevladinog sektora. Objavljen je članak u Liječničkim novinama te članak u Liječničkom Vjesniku na temu pasivnog pušenja.

d. Prevencija i suzbijanje prekomjerne konzumacije alkohola

Aktivnosti:

- Revizija/donošenje Hrvatske strategije o alkoholu i Hrvatskog akcijskog plana o alkoholu; 2013.-2014.

Izrađen prijedlog Hrvatski akcijski plan o alkoholu 2013.-2020. Revizija Hrvatske strategije o alkoholu je u tijeku.

- Osnivanje Nacionalnog povjerenstva za sprječavanje i praćenje alkoholom uzrokovanih posljedica štetnih po zdravlje; 2013.

Djelatnici Službe za promicanje zdravlja HZJZ sačinili su prijedlog te isti dostavili MZ na daljnje postupanje.

- Edukacija liječnika PZZ i djelatnika u školama o štetnim posljedicama konzumacije alkohola i odgovornosti zajednice, ranom prepoznavanju problema s alkoholom i kratkoj intervenciji; 2013.-2015.

Djelatnici Službe za promicanje zdravlja HZJZ pripremili su elektronsku verziju promotivnog letka za potrebe preventivnih aktivnosti liječnika obiteljske medicine na temu alkohola, elektronsku verziju brošure za nastavnike Razgovarajmo s mladima o opasnostima zlouporabe alkohola te održali predavanje na simpoziju o alkoholu i kockanju kao i edukaciju

kratke motivacijske intervencije MOVE za stručnjake iz područja zdravstva, socijalne skrbi i nevladinog sektora.

- Izrada cjelovitog izvještaja o problemima štetnog djelovanja alkohola u Hrvatskoj; 2013.

Izrađena je situacijska analiza u okviru prijedloga Hrvatski akcijski plan o alkoholu 2013. - 2020., rad na pripremi RARHA Joint action (alkohol) te sudjelovanje u radu u skupini WHO National Alcohol Focal Point for Alcohol Policy.

- Iniciranje aktivnosti koje bi smanjile dostupnost alkohola (gustoća mjesta, vremena i dana prodaje, reklamiranje, poštivanje zakonskih odredbi za maloljetnike); 2013.-2015.

Djelatnici Službe za promicanje zdravlja HZJZ sudjelovali su u kampanji Odgovorno konzumiranje alkohola kod maloljetnih osoba, sudjelovali u kampanji Razmisli (akcija odgovornog konzumiranja alkohola u prometu), održali predavanje na Vitafest 2013-sajmu zdravlja te gostovali u brojnim radijskim i televizijskim emisijama.

e. Prevencija debljine

Aktivnosti:

- Uvođenje i praćenje implementacije Akcijskog plana prevencije prekomjerne tjelesne mase i debljine; kontinuirano 2013.-2015.;

Objavljeni su Normativi za prehranu učenika osnovnih škola te tiskane Nacionalne smjernice za prehranu učenika u osnovnim školama, radi lakše provedbe normativa. Održane su radionice u većim gradovima namijenjene predstavnicima osnovnih škola a vezano uz važnost pravilne prehrane kod djece. MZ i HZJZ uključili su se i u provedbu Europskog projekta Shema školskog voća, čiji je nositelj Ministarstvo poljoprivrede, s ciljem poticanja usvajanje pravilnih prehrambenih navika a koji se provodi od školske godine 2013/2014. U tijeku je izrada prijedloga smjernica za formiranje Odbora za školsku prehranu. Uloga Odbora je sudjelovanje u organizaciji prehrane na razini škole u skladu s važećim zakonodavstvom, prehrambenim standardima i načelima zdrave prehrane. 2013. MZ i HZJZ podržali su provedbu programa "10 dana do boljeg zdravlja-pokrenimo se na Sljemenu u ritmu zdravih koraka" Udruge za prevenciju prekomjerne težine, u cilju promicanja pravilnih životnih navika, smanjenja prekomjerne tjelesne težine i unaprjeđenja zdravlja, čija provedba kreće u 2014. U cilju promicanja tjelesne aktivnosti na otvorenom prostoru, MZ je sudjelovalo u provedbi projekta Kineziološkog fakulteta „Zdravo i aktivno dijete“.

- Edukacija zdravstvenih djelatnika o prevenciji i liječenju prekomjerne tjelesne mase i debljine; kontinuirano tijekom 2013.-2015.;

Djelatnici Službe za promicanje zdravlja HZJZ sudjelovali su na više kongresa i simpozija vezano uz pravilnu prehranu i prevenciju debljine te pripremili elektronsku verziju promotivnog letka za potrebe preventivnih aktivnosti liječnika obiteljske medicine na temu prevenciju debljine.

- Unaprjeđenje praćenja stanja uhranjenosti stanovništva s pravovremenim prepoznavanjem osoba s prekomjernom tjelesnom masom i debljinom; 2013.-2015.;

Započete su aktivnosti vezano uz otvaranje oglednog modela Savjetovaništa za promicanje pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti. U sklopu Savjetovaništa provodit će se aktivnosti edukacije o važnosti pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti usmjerene na pojedine ciljne skupine stanovništva (izrada individualnih jelovnika, individualne i grupne edukacije za opću populaciju).

- Izrada i primjena nacionalnih referentnih vrijednosti za bolesnike s debljinom II. i III. stupnja i uzročno povezanim bolestima; kontinuirano 2013.-2015.;

Vezano uz promjenu modela ugovaranja zdravstvene zaštite u 2013. godini, za liječnike opće/obiteljske medicine u okviru panela preventive uvedeno je praćenje BMI uz poticanje provedbe edukacije osoba pod rizikom.

f. Prevencija karijesa

Aktivnosti:

- Uspostava sustava preventivne i dječje stomatološke zdravstvene zaštite sukladno Nacionalnom programu; 2013.-2014.;

Povjerenstvo za zaštitu i promicanje oralnog zdravlja izradilo je Nacrt Strateškog plan zaštite i promicanja zdravlja usne šupljine koji proizlazi iz Nacionalne strategije razvoja zdravstva 2012.-2020.

g. Unaprjeđenje rada u polivalentnim savjetovaništima u djelatnosti školske medicine

Aktivnosti:

- Definiranje standarda i protokola za rad savjetovaništa; 2013.-2014.

Tijekom godine započete su aktivnosti vezano uz definiranje uloge školske medicine u procesu upisa u srednju a na poticaj MZOS-a (savjetovanje na području profesionalne orijentacije i izbora zanimanja)

- Edukacija osoblja za rad u savjetovaništima, posebice medicinskih sestara; 2013.-2015

Tijekom godine započeto je planiranje edukacija za naredno razdoblje također prvenstveno vezano uz upis u srednju školu i redefiniranje djelatnosti.

1.5. Provođenje zdravstvenog odgoja u školama uz definiranje programa koji će provoditi školska i sveučilišna medicina

Aktivnosti:

- Definiranje programa zdravstvenog odgoja koji će u školama provoditi školska i sveučilišna medicina; 2013.

Sukladno Planu i programu mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, u 2013. godini HZJZ je s Agencijom za odgoj i obrazovanje postigao dogovor o ulozi školske medicine u provođenju Nastavnog plana i programa zdravstvenog odgoja, kojim je utvrđeno 6 zdravstveno-odgojnih tema koje u osnovnim i srednjim školama provode timovi školske medicine. O navedenom dogovoru Agencija za odgoj i obrazovanja obavijestila je sve osnovne i srednje škole, a HZJZ sve službe za školsku medicinu županijskih zavoda za javno zdravstvo. Za definirani zdravstveno-odgojni sadržaj Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ-a izradilo je sve potrebne materijale koje je HZJZ recenzirao te dostavio svim službama za školsku medicinu na korištenje.

2. Prevencija bolesti i upravljanje preventivnim aktivnostima

2.1. Primarna prevencija kroničnih nezaraznih bolesti

Aktivnosti:

- Izrada Akcijskog plana za prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti; 2013.

Tijekom 2013. pokrenuta je radna skupina za pripremu okvira za izradu plana, a koja bi MZ predložila interdiciplinarno Povjerenstvo koje bi radilo na izradi prijedloga Akcijskog plana.

- Revizija i optimizacija sustava programa preventivnih pregleda i prevencije (osobe iznad 50 godina, djeca i dojenčad, školska djeca, radna populacija) uz ugovoreno financiranje u skladu sa obuhvatom ciljne populacije; 2013.

HZZO je ugovorio postupke s izabranim liječnicima primarnog kontakta. Aktivnosti na provođenju i unapređenju nastavit će se kontinuirano. Djelatnici Službe za Javno zdravstvo u suradnji sa djelatnicima Službe za medicinsku informatiku i biostatistiku revidirali su sustav odnosno indikatore sustava programa preventivnih pregleda i prevencije te isti uskladili sa preventivnim panelima liječnika obiteljske medicine.

2.2. Prevencija mentalnih poremećaja

Aktivnosti:

- Priprema edukacijskog programa i materijala prema predefiniranim rizičnim skupinama (djeca predškolske i školske dobi, zaposleni, ostale rizične skupine); 2013

Djelatnici HZJZ koordiniraju i prate provedbu nacionalnog projekta "Zdrav za 5" koja se u sklopu aktivnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo provodi na području cjelokupne RH.

- Edukacija sekundarnih edukatora o prepoznavanju simptoma mentalnih poremećaja djece i mladih s posebnim naglaskom na one u riziku; 2013.-2015.

Djelatnici HZJZ pripremili su prijedlog revizije provedbe nacionalnog projekta "Zdrav za 5" (model edukacije stručnih službi osnovnih i srednjih škola) s temama alkohol, droge, kockanje i klađenje) te isti usuglasili sa ostalim suradnim ministarstvima.

- Priprema i implementacija anti-stres programa i programa socijalnih vještina za rizične skupine, osobito vezano uz radno mjesto; kontinuirano 2013.-2015.

Održan je konstituirajući sastanak uže radne skupine stručnjaka službi za promicanje zdravlja i epidemiologiju HZJZ-a. Dogovoren okvirni plan aktivnosti za slijedeću godinu. U okviru Partnerstvo za zdravlje, modul Tvrtka prijatelj zdravlja-planirana aktivnost s ciljem smanjenja stresa na radnom mjestu.

- Uspostava sustava nadzora nad depresijama - priprema i uvođenje prilagođenih testova probira na probleme mentalnog zdravlja, posebice depresiju i anksioznost u PZZ uz dijagnostičke i terapijske smjernice u ordinacijama obiteljske medicine te uz sistematske preglede u ordinacijama školske medicine; 2013.-2015.

Održan konstituirajući sastanak uže radne skupine stručnjaka službi za promicanje zdravlja i epidemiologiju HZJZ-a. Dogovoren okvirni plan aktivnosti za slijedeću godinu. Tijekom 2013. godine u suradnji s MZ predložen je i usvojen projekt prevencije mentalnog zdravlja koji bi se provodio uz pomoć prijelaznog instrumenta EU i to kao pilot na području zapadnog dijela Grada Zagreba. Iskustva i rezultati projekta poslužiti će u razvoju sustava za prevenciju mentalnih poremećaja u RH, u sklopu kojeg bi se radilo na pripremi edukacijskih programa, edukaciji edukatora, razvoju anti-stres programa te uspostavi sustava za nadzor nad depresijama.

2.3. Nacionalni programi prevencije i ranog otkrivanja

Aktivnosti:

- Revizija nacionalnih programa uz reorganizaciju i aktivnije definiranje uloge liječnika obiteljske medicine i patronažnih sestara uz osiguranje potrebnih dijagnostičkih i terapijskih kapaciteta; 2013.

Izvršeno u 2013. godini.

- Regulacija financiranja preventivnih aktivnosti u djelokrugu nacionalnih programa po obuhvatu populacije uz ciljne vrijednosti obuhvata definirane pojedinim nacionalnim programom; 2013.- 2015.

Izvršeno u 2013. godini

2.4. Uspostava sustava upravljanja preventivnim aktivnostima

Aktivnosti:

- Formiranje povjerenstva za koordinaciju uspostave sustava upravljanja; 2013
- Definiranje podležećih procesa i indikatora, idejno rješenje sustava; 2013.
- Definiranje etičkih aspekta usmjerenih onemogućavanju zlorabe zdravstvenih podataka; 2013.
- Izrada informatičkih rješenja za uspostavu osnovnih funkcionalnosti i početak prikupljanja; 2013.
- Registriranje preventivnih aktivnosti na nacionalnoj i na lokalnoj razini; 2013.-2015.

Navedene aktivnosti bit će pokrenute tijekom 2014. godine nakon osiguravanja potrebnih resursa i pokretanja zapošljavanja novih kadrova koji bi radili na spomenutim aktivnostima.

3. Utjecaj okoliša i rada na zdravlje

Aktivnosti:

- Osiguranje laboratorijskih i analitičkih kapaciteta za praćenje čimbenika okoliša i njihovog utjecaja na zdravlje; 2013.-2015.

U 2013. godini bilo je predviđeno imenovanje i početak rada referentnih laboratorija i nabava najnužnije opreme za osiguranje funkcije referentnih laboratorija. Imenovani su referentni centri za pesticide, za teške metale, za mikrobiologiju hrane, za materijale i predmete u kontaktu s hranom, i za GMO. Nabavljen je atomski apsorpcijski spektrofotometar za referentni centar za teške metale, te djelomična nadogradnja tekućinskog kromatografa za referentni centar za pesticide.

- Izgradnja informacijskog sustava vezano uz okoliš i zdravlje; 2013.-2015.

Zbog obveza iz Zakona o vodi za ljudsku potrošnju koji je preuzet iz Europskog zakonodavstva, vezano uz način i sadržaj izvješćivanja prema EU, prioritet u izgradnji informacijskog sustava je izgradnja softwear-a i baze podataka o vodi za piće i izvješćivanja laboratorija prema HZJZ i izrada izvještaja prema EU. Tijekom 2013. izrađeni su zahtjevi za bazu i software, te se razmatraju opcije informatičkog rješenja.

- Zakonsko uređenje organizacije, funkcioniranja i financiranja djelatnosti zdravstvene ekologije; 2013.

Legislativnu osnovu organizacije, funkcioniranja i financiranja djelatnosti zdravstvene ekologije čini Zakon o zdravstvenoj zaštiti, no nedostaju provedbeni akti i održivi načini financiranja. Tijekom 2013. formirano je interdisciplinarno povjerenstvo pri MZ, kojem će osim koordinacije aktivnosti između Ministarstva zaštite okoliša i MZ, te drugih ključnih institucija, jedna od uloga biti i predlaganje zakonskih rješenja u cilju uređenja ovoga područja.

- Uvođenje obvezne procjene utjecaja na zdravlje prije izgradnje industrijskih objekata putem odgovarajuće legislative; 2013.- 2015.

U procesu izrade strateških dokumenta zaštite okoliša MZ u suradnji s HZJZ kontinuirano predlaže uvođenje principa prethodne ocjene utjecaja na zdravlje za industrijske objekte. Do sada prijedlog nije prihvaćen, te će se na jednu od budućih sjednica Povjerenstva predložiti na razmatranje ta točka dnevnog reda.

- Izrada baze podataka o okolišnim čimbenicima i procjena njihovog utjecaja na zdravlje; 2013.-2015.

Realizacija ove aktivnosti je vezana je uz točku o izgradnji informacijskog sustava. Dio podataka koji se kontinuirano prikupljaju (hrana i voda) se koriste u procjeni rizika i procjeni utjecaja na zdravlje, a također se koriste i podaci Agencije za zaštitu okoliša koja prikuplja i evaluira podatke iz sektora okoliša (zrak, more, buka itd)

- Izrada specifičnih pokazatelja utjecaja okoliša na zdravlje; 2013.-2015.

Kontinuirano se prikupljaju informacije i dostupna metodologija za indikatore vezane uz okoliš i zdravlje od SZO i Europske unije. U dogovoru s SZO i MZ provodi se istraživanje zdravstvene ispravnosti vode za piće, uvjeta higijene i sanitacije, te pokazatelja izloženosti školske djece onečišćivačima unutarnjeg zraka u osnovnim školama u Hrvatskoj.

4. Informatizacija javnozdravstvenog sustava

4.1. Uspostava i razvoj integralnog nacionalnog javnozdravstvenog sustava na jedinstvenoj informatičkoj platformi

Aktivnosti:

- Prilagođavanje i uključivanje registara koji nemaju zadovoljavajuće informatičko rješenje njihovih matičnih šifrnika u jedinstvenu platformu, svih registara koji trenutno imaju zadovoljavajuće aplikativno rješenje, ali još nisu interoperabilni te svih baza podataka koje kao izvor informacija koriste podatke iz zdravstvenog sustava, kao i izrada novih registara; 2013 – 2015.

Izrađeni su modeli poslovnih procesa s reinženjeringom, centralni model podataka HZJZ, funkcionalne specifikacije te je proveden natječaj i ugovorena izgradnja prototipa platforme za upravljanje javnozdravstvenim registrima.

- Osiguravanje pravovremene dostupnosti kvalitetnih pokazatelja i automatizacija izrade izvješća i zdravstvenih pokazatelja spram suradnih ustanova u RH i inozemstvu; 2013-2015.

Uz aktivnosti navedene u prethodnoj točki, sudjelovanje u provedbi WB projekta Informatičkog sustava za poslovno upravljanje u zdravstvu CHBIS-GIS MZ. Projekt je u finalnoj fazi, izrađeni su indikatori i moduli za dinamičko izvještavanje, testiranje, pregled i uređivanje izvorišnih podataka u tijeku, uspostava registra skupe opreme i registra ustanova je u tijeku.

- Omogućavanje automatskog punjenja javnozdravstvenih baza podacima iz izvorišta podataka; 2013- 2015.

Uz sve aktivnosti navedene u prethodnim točkama, provedeni piloti sa zdravstvenim ustanovama (KBC – individualne prijave za registre, Sudska medicina, KBC Rebro, Šalata – uzroci smrti i HZZO-hospitalizacije) za digitalizaciju i automatizaciju obveznih izvješća na temelju kojih će se u platformi tehnološki i procesno unapređivati razmjena podataka.

- Međusektorsko povezivanje informacijskih sustava i baza podataka; 2013– 2015.

Tijekom 2013. godine provedena je snimka stanja te je započeta razrada željenog sustava i specifikacije u okviru konzultantskog projekta Integracije registara u zdravstvu. Završetak projekta se očekuje u veljači 2014. godine. Održan je niz koordinacijskih sastanaka, dopisa i dogovora za razmjenu podataka s ISVU, RegZap, MU (matice rođenih i umrlih, OIB registar) i DGU (prostorne jedinice) i HAK (geolokacije) radi pokretanja službenih sporazuma i

razmjene matičnih podataka kako bi se ukinulo opterećenje na zdravstvene organizacijske jedinice i registre u prikupljanju redundantnih podataka. Priprema sporazuma s HZZO o razmjeni zbirki podataka u tijeku.

- Prekogranična suradnja na području razmjene informacija i uspostave interoperabilnosti među zdravstvenim registrima; 2013-2015.

Tijekom 2013. godine u okviru EU Joint Action projektu inicijative registara pacijenata PARENT kroz vođenje WP4 radnog paketa provedeno je pretraživanje literature, izrađen upitnik i provedena anketa nacionalnih registara pacijenata zemalja partnera, proizveden i objavljen pilot Registar svih registara pacijenata EU. Projektne aktivnosti se nastavljaju u 2014. i eventualno 2015. godini. Provođena je i koordinacija razmjena informacija u domeni ostvarivanja prava pacijenata iz direktive o prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti putem IMI informacijskog sustava. Sudjelovanje u osmišljavanju Europskih referentnih mreža i Povjerenstvu za praćenje provedbe Direktive o prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti MZ.

4.2. Uspostava informatičkog sustava nadzora nad zaraznim bolestima i drugim pojavama i grupiranjima u sustavu zdravstva

Aktivnosti:

- Uspostava registra zaraznih bolesti koji koriste sve HE ispostave (e-prijave iz PZZ i bolnica), sindromskog nadzora u CEZIH-u, sustava ranog dojavljivanja, platforme za komunikaciju i upravljanje dokumentima, automatizirano prikupljanje i analiza podataka iz svih mikrobioloških i ekoloških laboratorija u RH te podataka o infekcijama povezanim sa zdravstvenom skrbi; 2013- 2015.

UZ aktivnosti navedene u točki 4.1, prve tri stavke, provodi se modul Informacijskog sustava nadzora nad prijavama zaraznih bolesti u okviru kojeg će do ožujka 2014. biti izgrađen registar zaraznih bolesti koji koriste sve HE ispostave (e-prijave iz PZZ i bolnica), sindromski nadzora u CEZIH-u, dio sustava ranog dojavljivanja i platforme za komunikaciju i upravljanje dokumentima.

- Integracija sustava nadzora nad zaraznim bolestima i epidemiološkog informacijskog sustava u sustav nadzora nad zaraznim bolestima EU (European Center for Disease prevention and Control - ECDC); 2013.

Uz aktivnosti navedene u prethodnoj točki, Služba za epidemiologiju provodi intenzivnu komunikaciju i pripreme za provedbu daljnjih aktivnosti. U tu svrhu je izrađeno privremeno rješenje za izvještavanje o zaraznim bolestima u priručnom alatu za upravljanje bazom

podataka. Započeta je razmjena podataka sa sustavom TESSY u agregiranom obliku, a TBC, HIV i Legioneloze u propisanom individualnom formatu.

- Podrška pojačanom epidemiološkom praćenju (seroepidemiološke i druge epidemiološke studije) kod novih bolesti i onih koje prijete iz okruženja; 2013- 2015.

Provedena su istraživanja prisutnosti virusa zapadnog nila na epidemijom zahvaćenim područjima u Gradu Zagrebu. Započeta je i provedba „cost effectiveness“ studije uvođenja novih cjepiva - pneumokok

4.3. Informatička podrška za učinkovitiju provedbu preventivnih aktivnosti u Republici Hrvatskoj

Aktivnosti:

- Nacionalni programi prevencije i ranog otkrivanja – ujednačena informatička podrška, povezivanje s CEZIH-om i registrima (registar za rak, registar djelatnika u zdravstvu i sl.); 2013- 2015.

Završena je prva faza projekta izrade programske podrške. Završetak cjelokupne aktivnosti se očekuje u prvoj polovici 2014. godine.

- Sustav nadzora nad provedbom preventivnih aktivnosti u Hrvatskoj; 2014.– 2015

Tijekom 2013. godine izrađen je prijedlog za unapređenje PZZ panela preventivnih pregleda u CEZIH-u i dostavljen HZZO. Započeti su dogovori sa HZZO oko uporabe podataka iz PZZ panela za kronične bolesti u Gx aplikacijama.

- Razvoj i ujednačavanje svih javnozdravstvenih portala te ažuriranje i tehnološko unapređenje edukacijskih i promotivnih materijala i sadržaja; 2013- 2015.

Tijekom 2013. godine predana je projektna ideja HAKOM-u, odobrena su sredstva, izrađene funkcionalne specifikacije uključujući prilagodbu slijepim i slabovidnim osobama, proveden projekt web hzjz.hr i javno-zdravlje.hr, osnovana oba uredništva, a izrada sadržaja u tijeku.

- Osmišljavanje i provedba sustava kontinuirane edukacije iz medicinske informatike; 2013.-2015.

Tijekom 2013. godine djelatnici HZJZ sudjelovali su na sastancima HDMI, HL7 Hrvatska i predstavljanju IPA projekta za izradu kurikulumuma iz medicinske informatike te suorganizaciji Motovunske ljetne škole Intelligence u Zdravstvu i ISHEP-a.

5. Razvoj analitičkih kapaciteta javnozdravstvenog sustava

- Prikupljanje dostupnih podataka o izdacima za zdravstvo prema kategorijama pružatelja zdravstvene zaštite, zdravstvenih funkcija i financijera anketom od državnih i drugih institucija; 2013.-2015.

Tijekom 2013. godine dovršeno je prikupljanje i obrada podataka za 2011. godinu, prikupljena je većina podataka za 2012. godinu, u tijeku je prikupljanje preostalih podataka za 2012. godinu. Priprema obrazac za prikupljanje podataka iz 2013. godine prema SHA 2011 metodologiji te obrazac za dodatne tri nove SHA tablice zatražene od strane Eurostata je u tijeku. Održani su inicijalni sastanci s četiri IT tvrtke vezano uz pripremu odgovarajuće informatičke aplikacije za prihvatanje, spremanje i obradu SHA podataka te im je dostavljen pregled funkcionalnosti koje se traže od aplikacije.

- Integracija podataka o «out-of-pocket» zdravstvenoj potrošnji privatnih kućanstava iz postojeće ankete domaćinstava; 2013.-2015.

Od DZS-a zaprimljeni su podaci iz Ankete o potrošnji kućanstava za 2009. i 2010. godinu te je na temelju njih i podataka za 2011. u tijeku priprema procjene „out-of-pocket“ potrošnje privatnih kućanstava za 2012. godinu.

- Integracija podataka o izdacima za zdravstvene usluge iz područja socijalne skrbi; 2013.-2015.

Tijekom 2013. godine usprkos požurnicama upućenim Ministarstvu socijalne politike i mladih od strane HZJZ-a, kao i MZ, traženi podaci iz područja socijalne skrbi dosad nisu zaprimljeni.

- Priprema i formiranje baze podataka te unos podataka; 2013.-2015.

Dovršen je unos te pripremljena baza podataka za 2011. godinu. U tijeku je unos podataka i priprema baze za 2012. godinu.

- Priprema pokazatelja i analitičkih izvješća za MZ i EUROSTAT; 2013.-2015.

Tijekom 2013. godine u okviru Hrvatskog Zdravstveno-statističkog ljetopisa HZJZ-a objavljeni su podaci za 2011. godinu. Na internetskim stranicama HZJZ-a objavljeno je i Izvješće o financijskim zdravstvenim pokazateljima za 2011. Pokazatelji su u odgovarajućem obliku dostavljeni Eurostatu i WHO. Pripremljeni su odgovori na upite iz Eurostata vezano uz pokazatelje te su izvršene odgovarajuće korekcije.

5.2. Razvoj djelatnosti zdravstvene ekonomike

Aktivnosti:

- Edukacija djelatnika iz područja zdravstvene ekonomike; 2013.

Tijekom 2013. godine djelatnici HZJZ pohađali su trodnevni tečaj pri MZ o zdravstveno-ekonomskim analizama. Daljnja edukacija planira se za 2014. godinu.

- Uspostava organizacijske jedinice i djelatnosti u okviru HZJZ; 2013.

Izvršeno, uspostavljen je Odjel za zdravstvenu ekonomiku pri Službi za javno zdravstvo.

- Provođenje pilot analiza iz područja zdravstvene ekonomike; 2013.-2015.

Tijekom 2013. godine započeta je priprema prijedloga pilot cost-effectiveness analize screeninga za karcinom vrata maternice.

- Evaluacija zadovoljstva korisnika i daljnje unapređenje djelatnosti; 2013.-2015.

Aktivnost je započeta istovremeno s početkom pripreme pilot analize.

5.3. Razvoj sustava procjena utjecaja na zdravlje („Health impact assessment“, HIA)

- Edukacija djelatnika iz područja HIA; 2013.

Nije provedena tijekom 2013. godine. U narednim godinama radilo bi se na uspostavi projekta kroz koji bi se osigurala edukacija jezgre stručnjaka koja bi se bavila ovom problematikom.

- Uspostava organizacijske jedinice i djelatnosti u okviru Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo; 2013.

Uspostavljena je jedinica pri HZJZ u kojoj radi jedan stručnjak koji će razvijati HIA. Pokrenuto istraživanje o iskustvima u provedbi HIA u zdravstvenom sustavu i drugim resorima vlade.

- Edukacija svih uključenih strana i razvoj intersektorske suradnje; 2013.-2015.

Nije provedena tijekom 2013. godine.

- Provođenje pilot analiza iz područja HIA na nacionalnoj i lokalnim razinama; 2013.-2015.

Nije provedena tijekom 2013. godine.

- Evaluacija zadovoljstva korisnika i daljnje unapređenje djelatnosti; 2013.-2015.

Nije provedena tijekom 2013. godine.

5.4. Unaprjeđenje istraživačke i znanstvene djelatnosti

- Definiranje prioriteta istraživanja u javnom zdravstvu; 2013.

Prioritetna istraživanja u javnom zdravstvu specificirana su Godišnjim provedbenim planom statističkih istraživanja Državnog zavoda za statistiku

(http://www.dzs.hr/Hrv/about_us/Legals/provedbeni%20plan%20statistickih%20aktivnosti%202013.pdf). U 2013. godini provode se sva planirana istraživanja ovim planom.

- Razvoj, edukacija ljudskih resursa u području javnog zdravstva; 2013.-2015.

Tijekom 2013. godine održano je 30 javno zdravstvenih stručnih sastanaka koji su bodovani od Hrvatske liječničke komore. Teme sastanaka su bile iz svih dijelova javnozdravstvene djelatnosti (mikrobiologija, ekologija, epidemiologija, javno zdravstvo, informatika, promicanje zdravlja) pri čemu je na sastancima ukupno sudjelovalo više od 600 javnozdravstvenih djelatnika.

6. Reorganizacija sustava uz uspostavu funkcionalne mreže javnozdravstvene djelatnosti

Aktivnosti:

- Redefiniranje mreže javnog zdravstva u skladu sa suvremenim javnozdravstvenim prioritetima i prijetnjama; 2013.

Za potrebe ove aktivnosti izrađen je novi izvještajni obrazac za timova za javno zdravstvo, epidemiologiju, mentalno zdravlje i promicanje zdravlja županijskih zavoda za javno zdravstvo koji uključuje i vremenske normative za provođenje navedenih postupaka. Ovakvim načinom izvještavanja stvoreni su preduvjeti za analizu provođenja aktivnosti na cjelokupnom području RH. Djelomično je provedena analiza aktivnosti i procjena dostupnih resursa čime su omogućene daljnje aktivnosti u cilju reorganizacija. Analizirani podaci korišteni su i prilikom pripreme Prijedloga Plana i programa mjera zdravstvene zaštite.

- Redefiniranje djelatnosti školske medicine; 2013.

Tijekom 2013. započeto je s razvojem indikatora kojima se prati izvršenje u djelatnosti školske medicine s ciljem situacijske analize i definiranja ključnih problema koje redefiniranje treba riješiti. Kao ključni problem utvrđen je nedostatak kadra, posebno liječnika zainteresiranih za specijalizaciju iz školske medicine prvenstveno u Slavoniji ali i u ostatku kontinentalne Hrvatske. U 2014. planira se osnivanje povjerenstva s predstavnicima Društva za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ, HZZO-a, MZ-a i HZJZ-a te početak rada povjerenstva.

- Redefiniranje mikrobiološke djelatnosti; 2013.

Započete su aktivnosti ujednačavanja naplate mikrobioloških usluga, ali samo u pojedinim segmentima djelatnosti, ustanovljena je velika razlika u resursima i vrstama mikrobiološke djelatnosti između zavoda za javno zdravstvo i bolnica. Aktivnosti će se nastaviti u narednom razdoblju.

- Unapređenje prevencije i nadzora nad infekcijama povezanima sa zdravstvenom skrbi razvojem organizacijskih i ljudskih kapaciteta; 2013.-2015.

U cilju provođenja navedene aktivnosti te osiguravanja dostupnosti mikrobiološke djelatnosti liječnicima opće medicine kao jednog od preduvjeta izrađen je prijedlog ujednačavanja mikrobioloških usluga te je isti dostavljen HZZO-u. Također se je pristupilo izradi jedinstvenog informatičkog sustava koji bi trebao ujednačiti rad mikrobioloških djelatnosti u svih ustanovama. Dopunjen je Program mjera sa specifičnim pretragama pojedinih grana mikrobiologije, koje prethodnim programima nisu bile obuhvaćene: bakteriološke pretrage specifične samo za HZJZ (npr. dijagnostika leptospiroza , legioneloza i dr.), mikološke, parazitološke i virološke dijagnostičke pretrage.

- Izmjena mreže javnog zdravstva u skladu sa suvremenim javnozdravstvenim problemima i prijetnjama i definiranim prioritetima, usklađivanje mreže odnosno jedinstvena organizacija djelatnosti javnog zdravstva na lokalnom i nacionalnom nivou; 2013.

Za potrebe ove aktivnosti izrađen je novi izvještajni obrazac za timova za javno zdravstvo, epidemiologiju, mentalno zdravlje i promicanje zdravlja županijskih zavoda za javno zdravstvo koji uključuje i vremenske normative za provođenje navedenih postupaka. Uvođenjem izvještavanja započeto je provođenje situacijske analiza na cjelokupnom području RH. Analiza uz procjenu dostupnih resursa je djelomično provedena čime su omogućene daljnje aktivnosti u cilju reorganizacija. Analizirani podaci korišteni su i prilikom pripreme Prijedloga Plana i programa mjera zdravstvene zaštite.

- Izrada standarda i normativa javnozdravstvenih djelatnosti; 2013.

Tijekom 2013. izrađeni su standardi i normativi javnozdravstvenih djelatnosti koji se koriste za mjesečna izvješća iz timova javnog zdravstva, epidemiologije, mentalnog zdravlja te školske medicine. Svi standardi izrađeni su u suradnji sa radnim skupinama navedenih timova.

7. Razvoj zdravstvene komponente sustava za rano uzbunjivanje i djelovanje na prijetnje zdravlju (EWRS)

Aktivnosti:

- Usklađivanje zakonodavnog okvira s novom regulativom Europske unije u području prekograničnih prijetnji; 2013.

Krajem 2013. godine EU je donijela novu direktivu vezano uz prekogranične prijetnje zdravlju. Završna verzija direktive ne nameće promjene postojećeg zakonodavstva u Hrvatskoj. Spomenuta direktiva omogućava zajedničku nabavku cjepiva i drugih sredstava za potrebu protumjera prijetnjama zdravlju od strane zemalja članica EU te HZJZ u suradnji sa MZ prati nastojanja EU i zemalja članica u postizanju međusobnog sporazuma vezano uz mehanizme zajedničke nabave cjepiva i drugih sredstava namijenjenih suzbijanju prekograničnih prijetnji i razmatra mogućnosti njegovom pristupanju.

- Razvoj zdravstvene komponente EWRS pri MZ i HZJZ koja uključuje potrebne kadrove, IKT sustav koji može obuhvatiti podatke o svim potencijalnih prijetnjama zdravlju koje su definirane pravnom stečevinom Europske unije (zarazne bolesti, ekološki incidenti, bioterorizam, i dr.), razmjenjivati ih s međunarodnim sustavima pri EU i SZO i koji može osigurati rano uzbunjivanje; 2013.-2015.

U sklopu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo uspostavljena je posebna jedinica za rano uzbunjivanje i djelovanje na prijetnje zdravlju (EWRS). U narednom razdoblju radit će se na njenom ekipiranju, razvoju informacijskog sustava i razvoju protokola brzog odgovora na prijetnje zdravlju koji su interoperabilni s onima u drugim zemljama članicama EU.

- Razvoj protokola brzog odgovora na prijetnje zdravlju koji su interoperabilni s onima u drugim zemljama članicama Europe; 2013.-2015., kontinuirano

Tijekom 2013. nisu provedene aktivnosti. Razmjena informacija o protokolima između zemalja članica i rad na njihovom usklađivanju planiraju se tijekom 2014. godine.